

Vaikutusarvio kansalaisaloitteen mukaisesta eläkeindeksin muutoksesta

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 16.2.2017

Jukka Rantala

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Eläkkeen kehitys nykylainsäädännöllä ja ansiotasoindeksillä

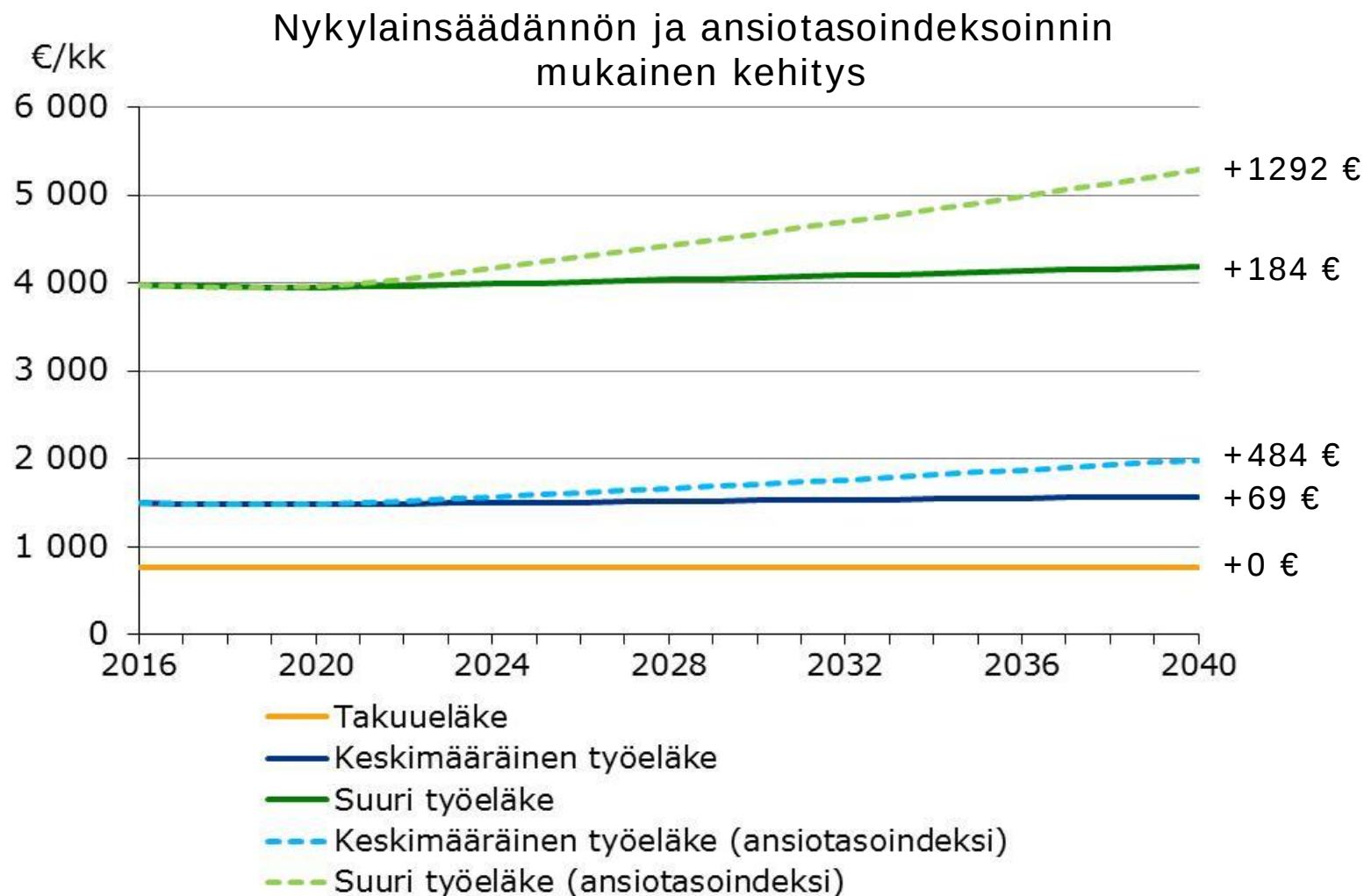

Esimerkkilaskelma eläkeindeksin vaikutuksesta eläketasoon

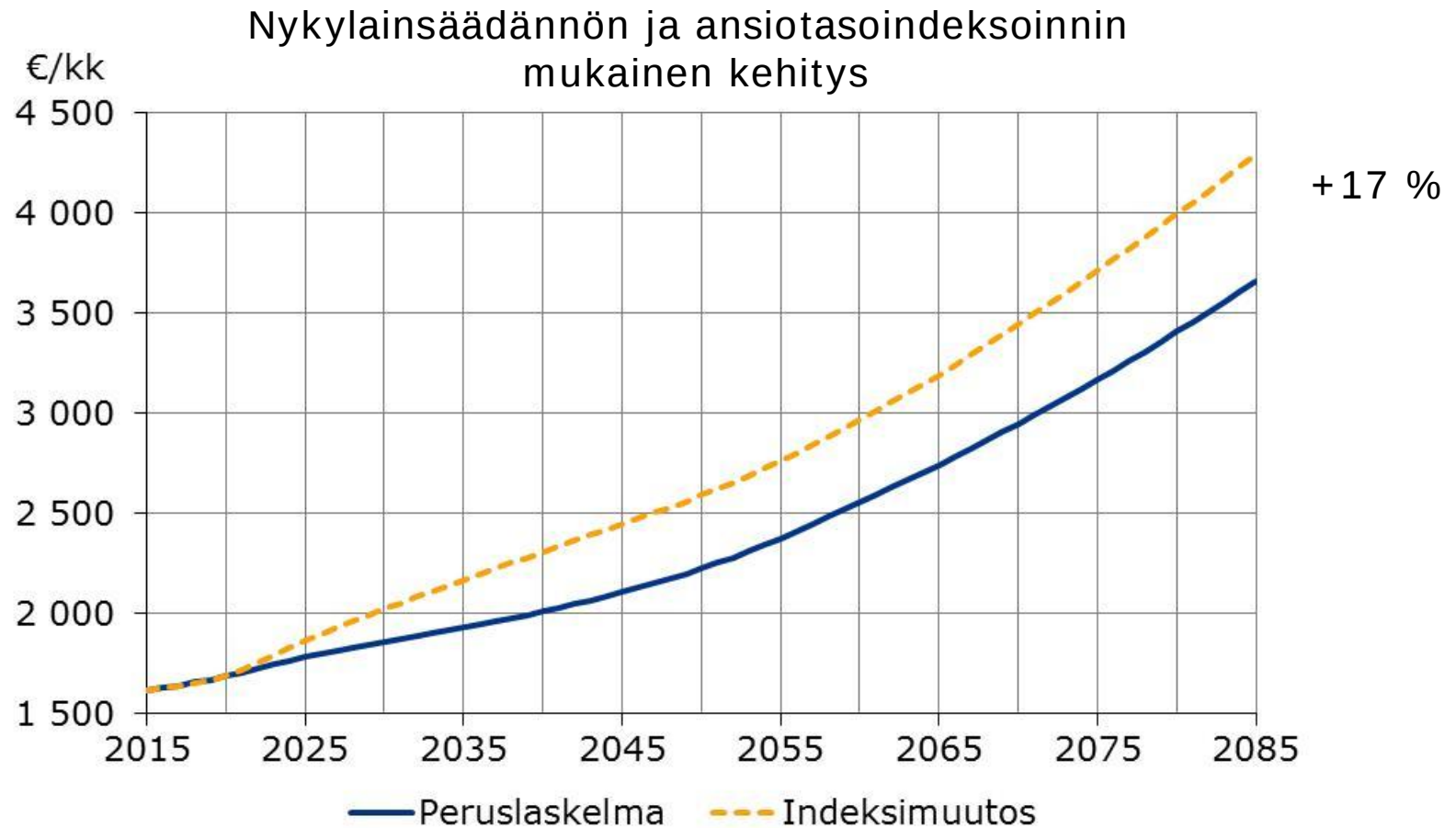
- Seuraavassa kuviossa tarkastellaan eläkkeen kehitystä kolmella eläketasolla
 - Kansan/takuueläke (767 euroa /kk)
 - Keskimääräinen eläke (1 500 euroa / kk)
 - Suuri työeläke (4 000 euroa / kk)
- Esimerkkilaskelmat
 - Kansan/takuueläkkeen kehityksestä esitetään vain yksi kehitysvaihtoehto, koska työeläkkeen indeksointia koskeva aloite ei koske kansan- eikä takuueläkkeitä.
 - Työeläkkeet indeksoidaan a) nykylainsäädännön mukaan työeläkeindeksillä (20/80 ansiokehitys/kuluttajahinnat) ja b) ansiotasoindeksillä (100/00)

Esimerkkilaskelma kansan/takuueläkkeen sekä keskimääräisen ja suuren työeläkkeen kehityksestä vuosina 2016–2040 vuoden 2015 hintatasossa

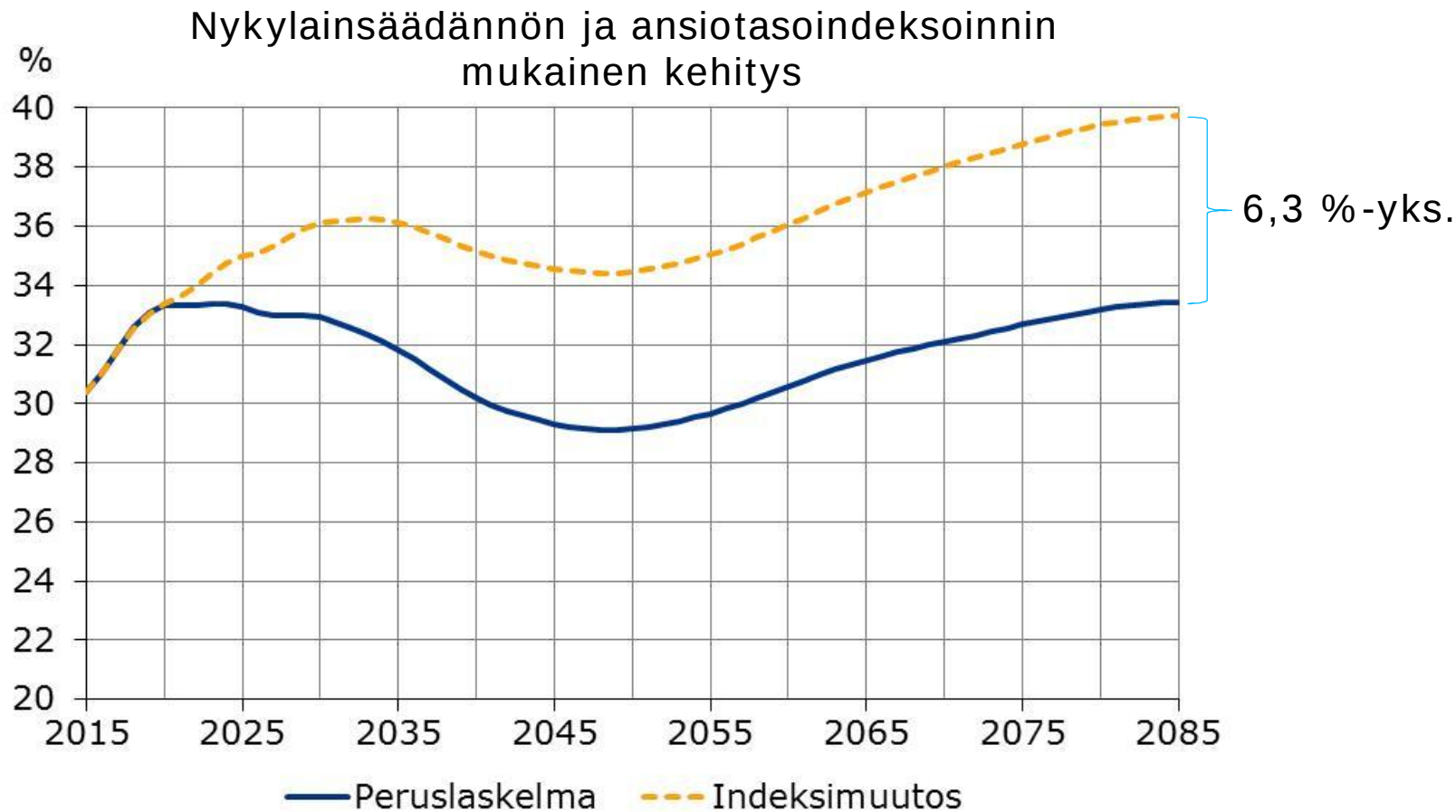
Keskimääräinen kuukausieläke vuosina 2015–2085 vuoden 2015 hintatasossa

Eläkemenon, eläkemaksun ja eläkevarojen kehitys eri vaihtoehtoissa

Työeläkemeno suhteessa työtulosummaan vuosina 2015–2085

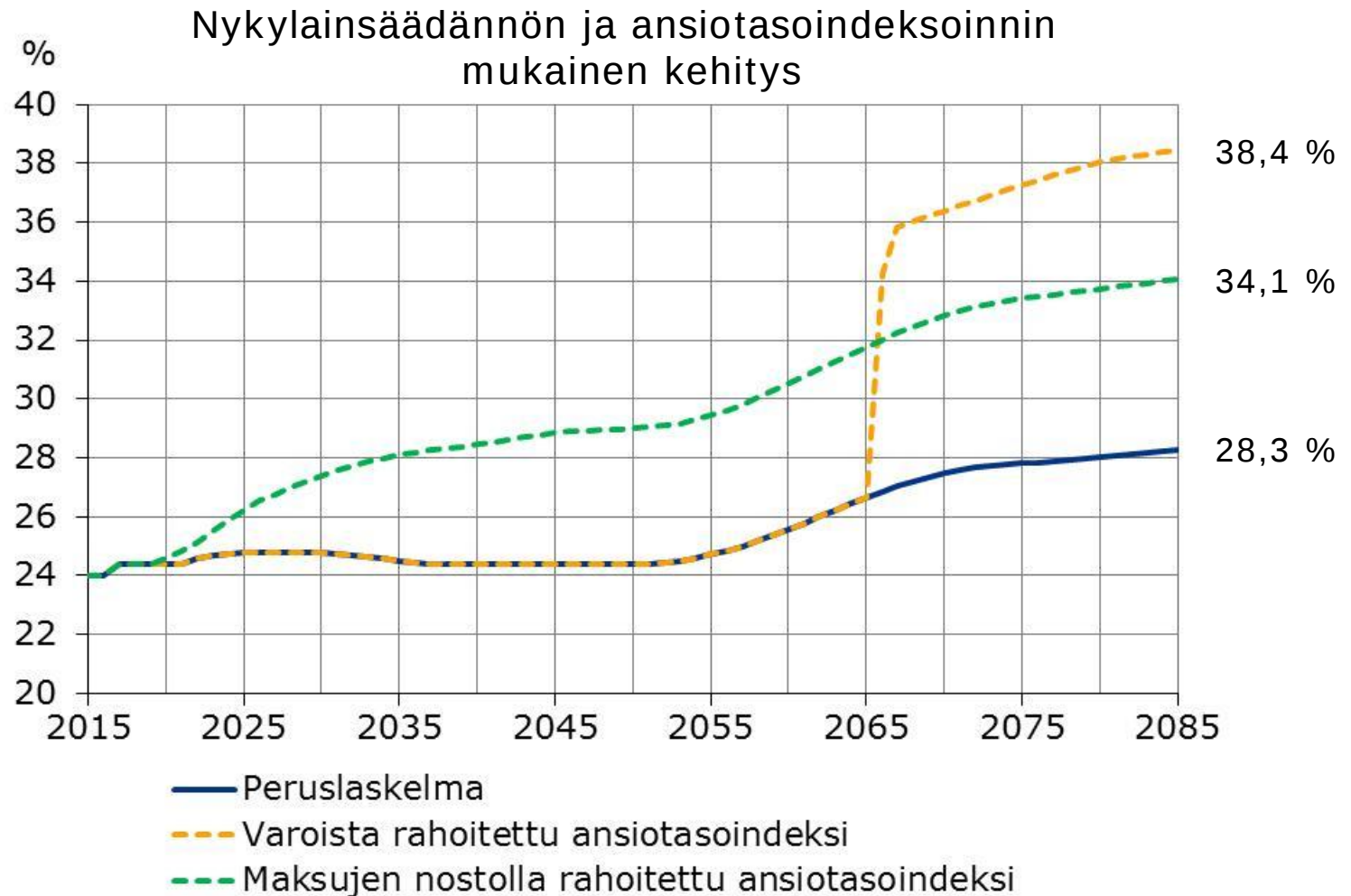

Rahoituslaskelmia työeläkeindeksin muuttamisesta

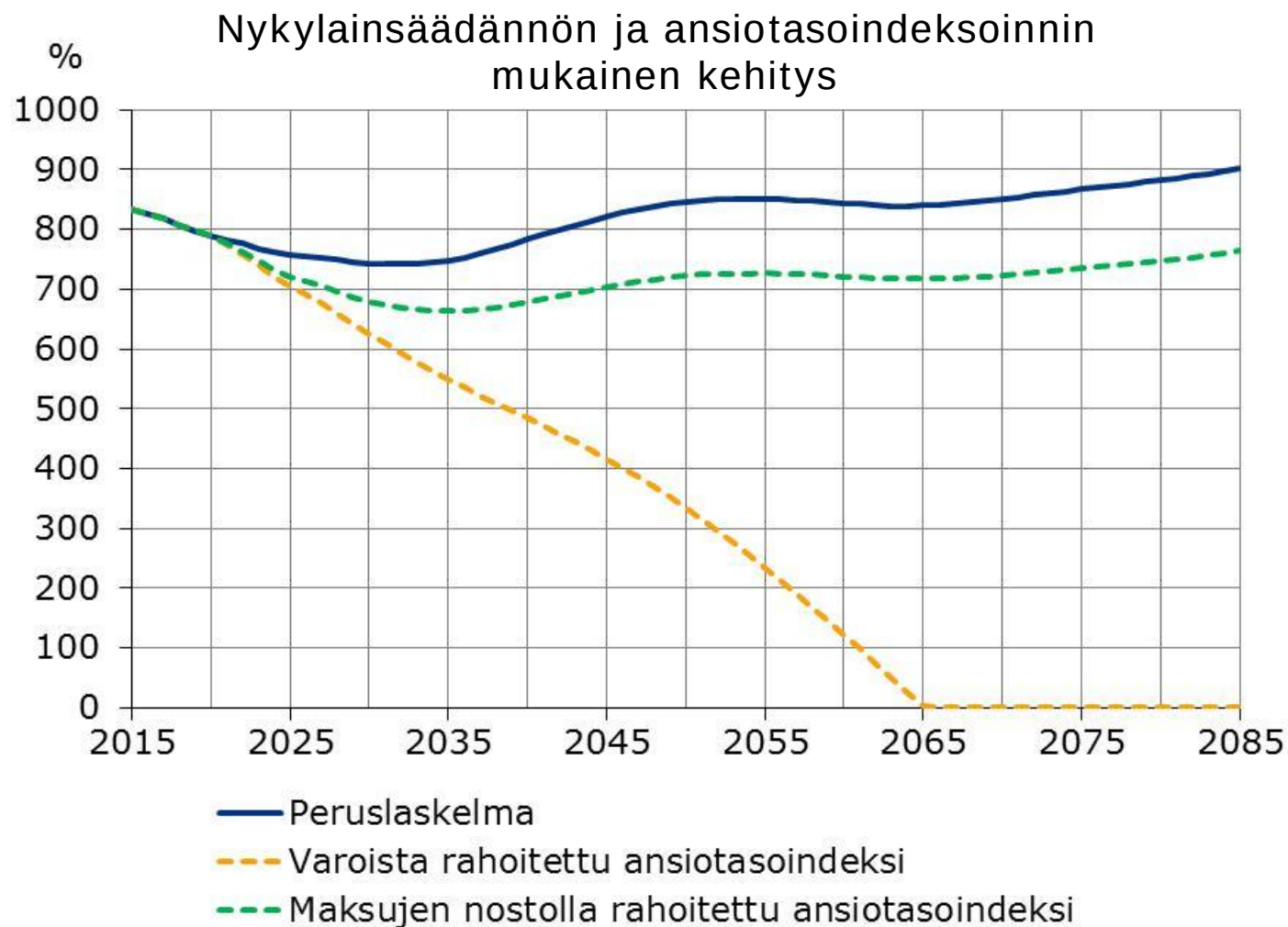
- Peruslaskelma: Vuoden 2017 eläkeuudistuksen mukainen peruslaskelma, jossa maksussa olevat eläkkeet indeksoidaan nykylakien mukaisesti työeläkeindeksillä.
- Varoista rahoitettu ansiotasoindeksi: Muuten ansiotasoindeksivaihtoehdon kanssa sama laskelma mutta maksutaso sama kuin peruslaskelmassa. Tällöin kasvava eläkemeno rahoitetaan varoista kunnes varat loppuvat, jolloin maksua nostetaan.
- Maksujen nostolla rahoitettu ansiotasoindeksi: Muuten peruslaskelman kanssa samoilla oletuksilla tehty laskelma, mutta maksussa olevat eläkkeet indeksoidaan ansiotasoindeksillä. Tästä seuraava kasvava eläkemeno rahoitetaan eläkemaksua nostamalla, jotta pitkän aikavälin rahoitustasapaino säilyisi.

TyEL-maksu suhteessa TyEL-palkkasummaan vuosina 2015–2085

TyEL-varat suhteessa TyEL-eläkemenoihin vuosina 2015–2085

Tiivistelmä

Tiivistelmä kansalaisaloitteen vaikutuksista

- Keskimääräinen työeläke nousisi pitkällä aikavälillä noin 17 prosenttia. Pieniä eläketuloja saavien kansan- ja takuueläkkeitä indeksimuutos ei nostaisi.
- Työeläkemenot nousisivat noin 6 prosenttiyksikköä suhteessa palkkasummaan.
- Jos indeksimuutos rahoitettaisiin työeläkevaroista, varojen suhde eläkemenoihin pienentyisi kunnes varat loppuisivat 2060-luvulla.
- Varojen loppuessa työeläkemaksu tulisi nostaa menojen tasolle. Tämä tarkoittaisi 10 prosenttiyksikön korotustarvetta peruslaskelmaan nähden. Vaihtoehtoisesti eläkkeitä tulisi leikata noin 30 %.
- Pitkän aikavälin rahoitustasapaino edellyttäisi työeläkemaksun heti alkavaa vähittäistä korotusta 6 prosenttiyksiköllä.
- Indeksimuutos kasvattaisi julkisen talouden kestävyysvajetta noin 2 prosenttiyksiköllä.
- Muutos hyödyttäisi eniten 1940 – 1960 -luvuilla syntyneitä. Heillä eläkkeet paranisivat, mutta eläkemaksut eivät nousisi tai nousisivat vain vähän. Mitä nuoremista sukupolvista on kyse, sitä suuremmaksi indeksimuutoksen aiheuttama maksurasitus muodostuisi.

